

Grupa konsumentów ELEKTRONIKI

Zanim przystąpicie do pracy, zapoznajcie się proszę z wprowadzeniem do tematu:

Czym jest "ZERO WASTE"?

Według *Zero Waste International Alliance* „Zero Waste jest celem, który jest etyczny, ekonomiczny, skuteczny i wizjonerski, aby prowadzić ludzi ku zmianie stylu życia i praktyk, które naśladują naturalne cykle odnawiania się, gdzie wszelki materiał, którego się pozbyto jest zaprojektowany tak, by być zasobem do wykorzystania przez innych. Zero Waste oznaczana projektowanie i zarządzanie produktami oraz procesami, aby systematycznie eliminować szkodliwość odpadów i materiałów oraz zmniejszać ich objętość, przetwarzać i odzyskiwać wszystkie zasoby, nie spalać ich ani nie zakopywać. Zero Waste wyeliminuje uwalnianie szkodliwych substancji do ziemi, wody czy też powietrza, które są zagrożeniem dla zdrowia człowieka, zwierząt, roślin i całej planety”.

Pojęcie „zero waste” nie jest nowością! Po raz pierwszy zostało użyte w latach 70. przez amerykańskiego chemika, Paula Palmera i odnosiło się do systemu produkcji. Chodziło o to, aby wytwarzać rzeczy, które nadają się do ponownego użytku i stworzenia swego rodzaju gospodarki zamkniętej. Od niedawna, od kiedy to problem ekologiczny przedostał się do świadomości opinii publicznej, termin ten używany jest w kontekście tego, co każdy z nas może zrobić, aby zredukować liczbę produkowanych śmieci.

W dosłownym tłumaczeniu „zero waste” to po prostu „bez śmieci” lub „zero marnowania” 😊

Dzisiaj ciężko nam sobie wyobrazić, że można w ogóle nie produkować śmieci!

Statystyczny Polak produkuje ich ponad 310 kg rocznie i liczba ta stale rośnie. Ponad 70% odpadów wytwarzanych rocznie w Polsce zalega na wysypiskach śmieci. Niska świadomość ekologiczna oraz nieudolne egzekwowanie obowiązującego prawa sprawiają, że wielu z nas w dalszym ciągu nie dostrzega znaczenia odpowiedzialnej konsumpcji w walce z postępującą degradacją środowiska naturalnego.

Chcąc żyć „zero waste” lub chociaż „less waste”, należy kierować się zasadami, określonymi od angielskich nazw – **zasadami 5R**:

- Refuse, czyli ODMAWIAJ
- Reduce, czyli OGRANICZAJ SIĘ
- Reuse, czyli UŻYJ PONOWNIE
- Recycle, czyli SEGREGUJ ŚMIECI
- Rot, czyli KOMPOSTUJ

Często dodaje się też jeszcze jedno „R” na początku - „rethink”, czyli PRZEMYŚL, to zachęcenie do podjęcia refleksji, ponownego przemyślenia czy na pewno rzecz, którą chcemy kupić jest nam naprawdę potrzebna?

Efekt motyla - jak moje codzienne wybory wpływają na rzeczywistość?

Kolejność postulowanych czynności nie jest przypadkowa. Najistotniejsza, z punktu widzenia ekologii, jest bowiem racjonalna konsumpcja. To właśnie dzięki niej ilość odpadów może zostać zredukowana.

- **Refuse**, czyli ODMAWIAJ – to pierwsza i podstawowa zasada. Naucz się mówić „nie”. Pozwoli to ograniczyć liczbę śmieci, które przynosisz do domu. Dla jednych brzmi łatwo, ale dla innych to prawdziwe wyzwanie. Dlaczego? Bo musisz wykazać się refleksem, zanegować coś, co w dzisiejszym świecie jest pewną normą - nie dać sobie "wcisnąć" rzeczy, których nie potrzebujemy.
- **Reduce**, czyli OGRANICZAJ SIĘ – zasada druga, bardzo trudna w epoce konsumpcji. Mówi nam, aby nie kupować wszystkiego, na co nas stać i na co mamy ochotę. Nakłania do minimalizmu i redukcji ilości przedmiotów, które nas otaczają. Nie kupuj kolejnej pary spodni, nie kupuj kolejnej pary butów, nawet jeżeli są najpiękniejsze na świecie! Nie kupuj nowego auta lub telefonu, jeżeli Twój ciągle nieźle działa. Nie łatwo jest sobie odmówić, to fakt, ale są już badania, które dowodzą, że im się mniej ma, tym jest się szczęśliwszym!
- **Reuse**, czyli UŻYJ PONOWNIE – trzecia zasada, która mówi nam, aby naprawiać i przy okazji być kreatywnym. Obecnie przedmioty są tanie i często myślimy, że nie opłaca się ich naprawiać. To ekologiczna pułapka, przed którą musimy się bronić! Zrobiła Ci się dziura w skarpecie? Zaszuj! Upuściłeś kubek i ułamało się ucho? Przyklej je! Potrzebujesz nowej marynarki? Sprawdź w szafie, czy jakaś się nie kurzy lub kup nową, ale w second handzie. Często szukanie rozwiązań na ponowne użycie danej rzeczy to czysta przyjemność, która wyzwala kreatywność - czasem możesz dla swoich rzeczy znaleźć nowe zastosowanie!
- **Recycle**, czyli SEGREGUJ ŚMIECI – zasada czwarta, którą pewnie już choć częściowo wdrożyłaś / wdrożyłeś w życie, bo teraz w Polsce segregacja śmieci jest obowiązkowa. Równie ważne jest to, by segregować odpady prawidłowo.
- **Rot**, czyli KOMPOSTUJ – piąta zasada. Odpady zielone w naturalnych warunkach doskonale rozkładają się w sposób naturalny, a przy okazji mogą posłużyć do użyczenia ziemi. Możesz np. mieć swój własny kompostownik w domu i pozyskiwać z niego ziemię do kwiatków, ale jeżeli to dla Ciebie za wiele na początek – po prostu wróć do zasady numer 4 (segreguj) i prawidłowo wyrzucaj swoje odpady zielone do właściwego kosza (brązowy kosz na odpady kompostowalne). Twoje śmieci trafią do miejskiej kompostowni, gdzie zostaną odpowiednio wykorzystane.

Powyższe zasady powstały w Stanach Zjednoczonych Ameryki, a ich autorką jest Bea Johnson i rzeczywiście doskonale sprawdzają się w drodze do życia zero waste.

Powinny być jednak rozszerzone o jeszcze jedną zasadę: NIE PODDAWAJ SIĘ i NIE ZNIECHĘCAJ SIĘ PORAŻKĄ. Pomyśl, jak bardzo można zmienić świat, gdyby tak jak Ty starał się każdy!

Efekt motyla - jak moje codzienne wybory wpływają na rzeczywistość?

Niekiedy możesz spotkać się z określeniem - less waste. Czym jest „LESS WASTE”?

"Less waste" to styl życia zakładający ograniczanie ilości produkowanych odpadów do niezbędnego minimum poprzez:

- ograniczenie nadmiernego konsumpcjonizmu, który zagraża środowisku naturalnemu,
- przemyślane decyzje zakupowe,
- odpowiednie użytkowanie posiadanej żywności i przedmiotów,
- maksymalne wykorzystanie pozostałości i resztek.

Niektórym miłośnikom „less waste” udaje się zredukować ilość śmieci produkowanych przez kilkuosobową rodzinę do jednego litrowego słoika, ale jest to najwyższy poziom zaangażowania się w proekologiczny styl życia. Początkujący powinni pamiętać, że każda decyzja, pozwalająca ograniczyć wytwarzanie śmieci (zwłaszcza plastikowych oraz nie biodegradowalnych) ma wielkie znaczenie dla Ziemi i dla nas samych.

Każdy drobny gest oznacza wyraźny wpływ na globalne zużycie energii, produkcję gazów cieplarnianych, wykorzystanie surowców, zdrowsze życie, dążenie do pustego kosza. Zmiany te są wyrazem naszej wspólnej troski o przyszłość planety 😊

A teraz razem z grupą przejdźcie, do realizacji zadania!

Po analizie otrzymanych materiałów (*wykaz poniżej*) i z pomocą Internetu spróbujcie wspólnie odpowiedzieć na pytanie:

"Co mogę zrobić, by zmienić moje codzienne nawyki / nawyki mojej rodziny, by stały się bardziej przyjazne dla Planety?"

- Podczas dyskusji w grupie możecie wrócić w swoich rozważaniach do filmu, który przed chwilą wspólnie obejrzeliście: **"Tajemnica twojego smartfona":** https://youtu.be/gu3Bvpkdb6U?list=PLU_f6JHM7CI0DCGRhEPnJhEa8YDzq7dtE
- Czy znacie społeczne i ekonomiczne koszty produkcji elektroniki?

Czy wiesz, że:

- Podczas produkcji komputerów generowane jest mnóstwo odpadów, w większości materiałów toksycznych. W USA toksyczne odpady transportuje się do Azji, gdzie stają się one przyczyną poważnego zanieczyszczenia środowiska i problemów zdrowotnych tamtejszych mieszkańców. W ten sam sposób pozbywają się odpadów państwa europejskie, tyle że dzieje się to nielegalnie.
- Badania przeprowadzone niedawno w Szkocji wykazały zwiększoną ilość zachorowań na raka i przypadków przedwczesnej śmierci wśród pracowników jednej z firm produkującej półprzewodniki do komputerów.
- Zgodnie z raportem organizacji CAFOD w krajach takich jak Tajwan nagminnie łamane są prawa pracowników wytwarzających sprzęt elektroniczny. Stawki, które otrzymują są daleko poniżej legalnego minimum, zmuszani są oni także do pracy po godzinach.

Efekt motyla - jak moje codzienne wybory wpływają na rzeczywistość?

(źródło: "KUPUJ ODPOWIEDZIALNIE! Twoje pieniądze kształtują świat" - wyd. Polska Zielona Sieć, www.zielonasiec.pl)

Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie informuje na swoich stronach o kulisach związanych z produkcją i sprzedażą m.in. elektroniki użytkowej.

Zajrzyjcie na stronę: https://www.ekonsument.pl/p149_elektronika.html gdzie znajdziecie Broszurę makelTfair: "Chiny nawołują make IT fair"

MAKELTFAIR

Bardzo możliwe, że TWÓJ TELEFON KOMÓRKOWY ZOSTAŁ WYKONANY W CHINACH. Ponad 100 telefonów komórkowych produkowanych jest właśnie tam, podobnie, jak i ogromna część komputerów, odzwierciedlających światy do głębi.

MILIONY PRACOWNIKÓW przenoszą się z biednych regionów w poszukiwaniu pracy, aby znaleźć zatrudnienie w fabrykach przemysłu elektronicznego. Niestety, większość z nich wykwalifikowanych robotników (głównie kobiety w wieku 16-30 lat) **ZARABIA TYLKO 5 EURO CENTÓW NA GODZINĘ**, w przeciwnym razie, jest pod przymusową kurtkę ILO. Pracownicy fabryk często pracują 12-14 godzin dziennie, 7 dni w tygodniu, żeby wyprodukować części do najwęższych produktów elektronicznych, takich jak Nokia czy Samsung.

Chcę zachęcić ludzi aby nie skupiali się na ładnym wyglądzie produktów, ale na pracy robotników, ukrywającej się za tym produktami.

MAKELTFAIR

MAKELTFAIR

Długie godziny pracy, niskie płace

20-letnia Szu pracuje w fabryce **20 DNI W TYGODNIU Z 12 GODZINAMI WYKONANIE** produkcji budowlanki do telefonów takich jak Nokia, Motorola, Sony, i czy Samsung. Niekiedy mieszka niedaleko miasta, gdzie mieszka.

Kiedy kobiety się mają zmiłować, czują się nie samo-wicie zmęczone, również fizycznie i psychicznie z powodu ogromnej ilości pracy.

58 FABRYK ABY WYPRODUKOWAĆ 1 LAPTOP

MAKELTFAIR

MAKELTFAIR

Wspieramy pracowników w Chinach

Odłączyła się studentka, Jenny aktywne angażowała się w jej pracę w ramach pracy pracowniczej takich jak Sony, w akademii studiów, **JENNY DOLĄCZYŁA DO SĄSIEDZKICH ORGANIZACJI Z WANG HONG, PTEN ZACHĘCIŁA DO SPRAWIANIA PRACOWNIKÓW PRZYBYŁYCH ELEKTROINŻYNIERÓW**, w tym jak pracownicy jednej z fabryk zamknęli się przy produkcji oszczędności telefonów komórkowych.

Co warte marzeń, takie, jak Sony Ericsson czy Apple, nie są aby powściągnięte.

Czy da się przeżyć za 70¢ (ok. 230 PLN) miesięcznie?

MAKELTFAIR

MAKELTFAIR

Wielkość wielkich marek po czyniła o prawie 2 trzecie, z aby zapewnić przetrwanie pracobiorców, ale na poziomie pozostających fabryk i pracobiorców jest ledwo o zwozwianiu. W większa część, to, nie tylko dostaw przetrzybieł kontrol, w konsolidacji prawa pracownicze i firmowe, mimo tego, że pracownicy dostarczają niezłomne części do naszych ulubionych sprzętów.

Dołącz do kampanii makelTfair!

www.makelTfair.org

MAKELTFAIR

➤ Pomyślcie, co możecie zrobić, by być fair? Zajrzyjcie na strony:

- <http://surowce.igo.org.pl/>
- <http://www.oddamodpady.pl/>
- <https://zycierzeczy.pl/diy/>
- <https://odzyskajkorzystaj.pl/edukacja/pradnik-badz-eko>

Może jeszcze coś innego natchnie Was do odpowiedzi na postawione pytanie? 😊